VAGGERYDS KOMMUN

Datum
2026-10-05

Sida
1(7)

Till kultur- och fritidsnämnden

Komplettering till förstudie och vattenprover i samband med ställningstagande kring inrättande av en ny officiell badplats (KFN 2024/117)

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott beslutade 2026-09-21 att ge förvaltningen i uppdrag att godkänna redovisningen av genomförd förstudie samt ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett underlag som kompletteras med bland annat budget och kostnadskalkyl.

Underlaget ska även redovisa vilka krav som behöver uppfyllas vid anläggandet av en ny kommunal badplats samt de synpunkter som inväntas från berörda verksamhetsutövare i närområdet inför nämndens sammanträde 2026-10-08.

Enligt kultur- och fritidsnämndens reglemente ansvarar nämnden för skötsel och utveckling av kommunala badplatser. Reglementet anger däremot inte uttryckligen att nämnden ansvara för beslut om inrättande av en ny kommunala badplats. Ett sådant beslut innebär ett nytt kommunalt åtagande. Frågan om ett eventuellt inrättande av en ny kommunal badplats bedöms därför vara en fråga för kommunfullmäktige att hantera.

Krav och samordning

Miljö- och naturvärdesbedömning

- Kontroll av skyddade områden
- Översiktlig naturvärdesinventering
- Identifiering av miljömässiga begränsningar

Parkeringsutredning

- Lokalisering
- Trafiksäkerhet
- Kapacitet
- Tillgänglighet
- Bedömning av dispensbehov

Risk- och säkerhetsbedömning

- Badsäkerhet
- Livräddningsutrustning
- Framkomlighet för räddningstjänst
- Risker kopplade till strömmande vatten i Lagan

Kommunala verksamheter som kan behöva involveras i fortsatt arbete

Vid ett eventuellt fortsatt arbete kan följande kommunala verksamheter behöva involveras beroende på projektets omfattning:

- Kultur- och fritidsförvaltningen
- Miljö- och byggförvaltningen
- Tekniska förvaltningen
- Samhällsutvecklings-/samhällsbyggnadsförvaltningen
- Mark- och exploateringsfunktion
- Räddningstjänsten
- Ekonomienheten

Samråd med Länsstyrelsen

Förstudien ska omfatta ett tidigt samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län för att identifiera eventuella frågor kopplade till strandskydd, naturvärden, skyddade arter och markanvändning.

Detta baseras på projektets lokalisering inom strandnära område och inte på krav i EU:s badvattendirektiv och innefattar:

- Strandskydd
- Naturvärden
- Skyddade arter
- Friluftsintressen
- Parkeringslösning
- Eventuella tillståndsbehov

Synpunkter från verksamhetsutövare

I enlighet med arbetsutskottets beslut har dialog initierats med berörda verksamhetsutövare.

Aktör	**Status**
Götaströms Golfklubb	Svar inväntas
Försvarsmakten som berörd verksamhetsutövare i närområde	Svar inväntas
Länsstyrelsen i Jönköpings län	Kontakt återstår att initiera
Räddningstjänsten	Kontakt återstår att initiera

** Eventuellt inkomna synpunkter redovisas till nämndens sammanträde den 8 oktober 2026.*

Riskbedömning

Risk	Konsekvens	Hantering
Synpunkter från berörda verksamhetsutövare	Kan medföra behov av anpassningar i projektet	Dialog och samverkan i fortsatt beredning
Strandskyddsdispens krävs	Förlängd process	Tidig dialog med Länsstyrelsen
Naturvärden identifieras	Begränsad utbyggnad	Naturvärdesbedömning
Höga parkeringskostnader	Ökad investering	Alternativa lösningar utreds
Säkerhetsrisker i badområdet	Ökade driftkrav	Säkerhetsutrustning och tillsyn

Vid den tilltänka badplatsen ökar vattendjupet kraftigt redan cirka 3 till 5 meter från strandlinjen. Även att ambitionsnivån för den tilltänka badplatsen är låg innebär detta en särskild säkerhetsrisk, framför allt för barn och personer med begränsad simvana. Eftersom badplatsen är belägen i Lagan behöver även strömförhållandena i vattnet behöver därför utredas närmare vid bedömningen av platsens lämplighet som kommunal badplats och vilka säkerhetsåtgärder som i så fall krävs.

Om fortsatt säkerhetsbedömning visar att botten behöver anpassas för att skapa en grundare och säkrare badzon kan detta innebära ytterligare kostnader. Kostnaden kan inte bedömas i detta skedde eftersom det ytterligare underlag behövs om bland annat bottenförhållanden, omfattning av eventuell utfyllnad, behov av erosionsskydd samt vilka krav som följer av en eventuell prövning av vattenverksamheten.

Åtgärder som innebär påverkan på botten kan medföra kan även medföra behov av ytterligare provtagningar och undersökningar. Sådana undersökningar innebär i sig kostnader. Som jämförelsevis uppgick kostnaden för de genomförda provtagningen i samband med förstudien till cirka 60 000 kr.

Ekonomisk kalkyl

Den översiktliga kalkylen visar att investeringskostnaden för att anlägga en kommunal badplats bedöms uppgå till mellan cirka 115 000 och 550 000 kr. Den stora variationen beror främst på omfattningen av nödvändiga markåtgärder samt utformningen av parkeringslösningen, som bedöms vara den enskilt största kostnadsdrivande faktorn. Kostnaderna är preliminära och baseras på schablonmässiga bedömningar i detta tidiga skede.

De årliga driftkostnaderna uppskattas till mellan 10 000 och 50 000 kr. Kostnaderna omfattar bland annat tillsyn, skräpplockning, gräsklippning, röjning samt kontroll och underhåll av säkerhetsutrustning och skyltning. Den faktiska kostnaden påverkas av badplatsens besöksfrekvens, ambitionsnivå för skötsel och eventuella framtida krav från myndigheter.

Förvaltningen bedömer att den ekonomiska osäkerheten framför allt är kopplad till behov av parkeringslösningar, eventuella natur- och miljöanpassningsåtgärder

samt resultatet av kommande samråd och utredningar. Kostnadsbilden bör därför ses som en preliminär uppskattning som kan komma att revideras vid en eventuell fortsatt projektering.

Vid en framtida utveckling av badplatsen, exempelvis genom kompletterande anläggningar, ökad tillgänglighetsanpassning eller utökad service, kan ytterligare investerings- och driftkostnader tillkomma.

Sådana eventuella utvecklingsåtgärder har inte beaktats i denna kalkyl.

Kalkylen omfattar inte eventuella behov av utökade personella resurser inom kultur- och fritidsnämndens verksamhet för drift, tillsyn och utveckling av badplatsen. Detta resursbehov uppmärksammades även i den tidigare förstudien daterad 2026-09-18.

Investeringskostnader

Kostnadspost	**Låg nivå**	**Hög nivå**
Mark- och fastighetsutredning	5 000 kr	20 000 kr
Samråd och myndighetskontakter	5 000 kr	20 000 kr
Natur- och miljöbedömning	10 000 kr	40 000 kr
Röjning och iordningställande	10 000 kr	50 000 kr
Skyltning	5 000 kr	20 000 kr
Livboj och säkerhetsutrustning	5 000 kr	10 000 kr
Parkeringsyta	50 000 kr	300 000 kr
Omklädningsrum/mulltoalett	70 000 kr	100 000 kr
Oförutsett (ca 15 %)	25 000 kr	90 000 kr
Total investering	**185 000 kr**	**650 000 kr**

Driftkostnader

Kostnadspost	**Bedömd årskostnad**
Tillsyn/gräsklippning/renhållning	15 000-25 000 kr
Vattenprover	10 000-15 000 kr
Dykning av botten	5 000-10 000 kr
Kontroll av säkerhetsutrustning	1 000-3 000 kr
Skyltunderhåll	500-2 000 kr
Total driftkostnad	**31 000-55 000 kr/år**

Komplettering av kostnadskalkyl

Scenario 1 – Befintlig parkering kan nyttjas: 115 000–200 000 kr.

Scenario 2 – Begränsade markarbeten krävs: 200 000–350 000 kr.

Scenario 3 – Ny parkeringsyta behöver anläggas: 350 000–550 000 kr.

Den största kostnadsdrivande faktorn bedöms vara parkeringslösningen.

En eventuell investering i en ny kommunal badplats medför även framtida kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta.

Kapitalkostnadens storlek beror på investeringens slutliga omfattning, vilka delar som redovisas som investering samt tillämpade avskrivningstider. Kostnaderna belastar nämndens driftbudget och tillkommer utöver de löpande drift och underhållskostnaden som redovisas i kalkylen.

Mål och samhällsutveckling

Den föreslagna badplatsen är belägen vid Lagan i Åhult i närheten av Götaströms Golfklubb.

Förstudien syftar till att klarlägga om platsen är lämplig ur verksamhetsmässigt, ekonomiskt och säkerhetsmässigt perspektiv.

Platsen har identifierats som möjlig lokalisering för en kommunal badplats utifrån följande förutsättningar:

- Naturligt strandläge.
- Närhet till befintliga frilufts- och rekreationsmiljöer.
- Tillgänglighet via befintligt vägnät.
- Möjlighet att skapa en enkel badplats med begränsade investeringar.
- Goda förutsättningar för rekreation och friluftsliv.

Kommunal nytta

En kommunal badplats kan bidra till kommunens arbete med friluftsliv, folkhälsa och attraktivitet. Tillgång till rekreationsområden och naturmiljöer är en viktig del av kommunens långsiktiga arbete med att skapa förutsättningar för ett aktivt friluftsliv och en god livsmiljö för invånare och besökare.

Den föreslagna badplatsen bedöms kunna bidra till:

- ökad tillgång till rekreation,
- förbättrade möjligheter till fysisk aktivitet,
- stärkt attraktivitet för boende och besökare,
- utveckling av kommunens utbud av friluftsanläggningar.

Reglemente och ansvar

Nämndens ansvar omfattar drift och underhåll av kommunala anläggningar enligt gällande reglemente.

Etablering av en ny kommunal badplats innebär däremot ett nytt kommunalt åtagande med investerings- och framtida driftkostnader.

Beroende på investeringens omfattning och den fortsatta beredningen kan ärendets fortsatta hantering komma att aktualiseras inom Kommunstyrelsen och/eller Kommunfullmäktige.

Ambitionsnivå

Utgångspunkten för förstudien har varit en enkel kommunal badplats med begränsad ambitionsnivå och utan större anläggningar.

Ambitionsnivån innebär dock inte att krav på bland annat badsäkerhet, tillgänglighet, vattenkvalitet, tillsyn, strandskydd och andra tillämpliga krav kan begränsas.

Om platsens förutsättningar visar att större åtgärder behövs, exempelvis anpassning av botten, parkeringslösning eller andra säkerhetsåtgärder, kan både omfattningen och kostnaden för ett genomförande öka trots den begränsade ambitionsnivån.

Eventuell klassificering som EU-bad

Den föreslagna badplatsen registreras inte automatiskt som ett EU-bad. Kommunen behöver dock bedöma om badplatsen uppfyller kriterierna för att klassas som ett EU-bad enligt gällande regelverk.

Om badplatsen bedöms vara ett EU-bad ska den registreras i kommunens badvattenregister och omfattas av krav på bland annat badvattenprofil, kontrollplan, provtagning, rapportering och information till allmänheten. Havs- och vattenmyndigheten beskriver dessa krav i vägledningen för EU-bad och i gällande badvattenföreskrifter.

Krav om platsen registreras som EU-bad

Kommunen ska då:

- upprätta badvattenregister,
- upprätta kontrollplan,
- upprätta badvattenprofil,
- genomföra regelbunden provtagning,
- rapportera till Havs- och vattenmyndigheten,
- informera allmänheten om badvattenkvaliteten,
- sätta upp föreskriven skyltning.

Styrande underlag som behöver beaktas

1. Havs- och vattenmyndigheten – Vägledning kring EU-bad. havochvatten.se
2. MSB – rekommendationer om badsäkerhet. rib.msb.se
3. Naturvårdsverket – kartläggning av områden för friluftsliv. naturvardsverket.se
4. Boverket – tillgänglighet och användbarhet på allmän plats. boverket.se
5. Miljöbalken avseende strandskydd och naturvärden.
6. Kommunens egna styrdokument och reglementen.

Kommunens egna styrdokument

Inför nämndens beslut bör även följande kontrolleras:

- Översiktsplan.
- Friluftsplan (om sådan finns).
- Naturvårdsprogram.
- Folkhälsoplan.
- Strategi för besöksnäring.
- Reglementen för nämnd och styrelse.

Förvaltningens samlade bedömning

Förvaltningen bedömer att området vid Lagan i Åhult har förutsättningar för att utvecklas till en enkel badplats. Samtidigt visar förstudien att ett genomförande inte är okomplicerat, även med låg ambitionsnivå. Det gäller bland annat det snabbt ökande vattendjupet nära stranden, strömförhållandena i Lagan, markåtkomst, parkering, trafiksäkerhet, badsäkerhet, driftsansvar och ekonomi.

Förvaltningen bedömer att föreliggande komplettering ger nämnden ett tillräckligt underlag för att avsluta förstudien. Fortsatt ställningstagande till ett eventuellt inrättande av en ny kommunal badplats och de ekonomiska förutsättningarna för detta är en fråga för kommunfullmäktige att hantera.

Vid en eventuell fortsatt utredning berörs även kommunstyrelsens, tekniska nämndens och miljö- och byggnämndens ansvarsområden.

Handläggare

Kent-Åke Svensson sim- och sporthallschef

Jonas Abrahamsson friluftslivssamordnare